

УДК 376.3

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.64-2.24>**В. Д. Сологуб**кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри музичного мистецтва
відокремленого підрозділу «Миколаївська філія
Київського національного університету культури та мистецтва»

ПРАКТИКА ПІДГОТОВКИ ВИКОНАВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КЛАСИЧНА ГІТАРА» В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ (НА ПРИКЛАДІ ВП «МФ КНУКІМ»)

У статті представлено результати експериментальної програми, впроваджені у ВП «МФ КНУКІМ», щодо підготовки фахівців спеціальності «Класична гітара». Відзначено суттєві відмінності даного проекту від робочих планів, які функціонують в інших закладах вищої освіти мистецького спрямування. Акцентується увага на тому, що викладання класичної гітари потребує більш індивідуалізованого підходу, який можливий за умови здійснення навчання за окремою програмою, що буде здійснюватися не на відділеннях народних інструментів. В експериментальній програмі надається увага впровадженню гітарних оркестрів як навчальних колективів, що функціонують при закладах мистецького спрямування. Наявність таких колективів змінює підхід до викладання дисциплін «Творчий колектив», «Оркестровий клас», «Методика роботи з колективом», які матимуть більший зв'язок зі специфікою гітарного виконавства, розвитком уявлень про поєднання однотипних інструментів в оркестрі, його виразних та технічних можливостей, особливостями репертуару. Наголошено, що викладання дисциплін «Фах (Класична гітара)», «Методика викладання фаху», «Історія та теорія виконавства» мають здійснюватися без залучення відомостей про інші струнно-щипкові інструменти, зосереджуючись на особливостях історії виникнення, особливостях трактування гітарного мистецтва, специфіці звуковидобування на класичній гітарі, її конструктивних та виразних можливостях. Відмічено високу результативність, отриману внаслідок впровадження даної експериментальної моделі, що проявляється у досягненнях студентів, які за нею навчаються, в їх багаточисленних концертах та сольних програмах, здобутками на міжнародних та всеукраїнських конкурсах та фестивалях. Рекомендовано розглянути питання надання класичній гітарі академічного статусу в Україні, що дасть змогу створювати більш індивідуалізовані плани, спрямовані на її просування у напрямі загальноєвропейських та світових тенденцій розвитку гітарного виконавства.

Ключові слова: класична гітара, робочий план, ВП МФ КНУКІМ, гітарний оркестр, академічний статус.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасний освітній процес проходить низку трансформацій, пов'язаних з переглядом тих стандартів, які були до цього часу. Хоча певні аспекти повинні зберігати константне положення, низка інших – потребують заміни на ті, що більше відповідають запитам суспільства ХХІ століття. Надзвичайно гостро постає питання набуття класичною гітарою академічного статусу в Україні. Цей інструмент протягом ХХ століття у вітчизняному просторі можна було опанувати виключно на відділеннях та факультетах народних інструментів, проте світова практика засвідчує спроможність вивчати його окремо, як академічний інструмент, що немає жодного стосунку до вищезгаданих структурних підрозділів. Чималі зрушення у питанні зміни програми викладання класичної гітари були зроблені автором даної теоретичної розробки. Вони потребують висвітлення, адже шляхом їх поширення можливо досягти позитивних зрушень у сфері гітарного виконавства, особливо у питанні надання інструменту

академічного статусу. Наявні практичні напрацювання є актуальними та такими, що матимуть значний потенціал для подальшого розвитку гітарного виконавства України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості народно-інструментального виконавства аналізуються в праці Т. Буяльської та Т. Сідлецької [1]. Актуальні питання, пов'язані з обґрунтуванням встановлення академічного статусу класичної гітари у пострадянських країнах, зокрема у Росії, піднімають в роботах В. Ганєєва [2], В. Кочекова [5] та інтерв'ю, проведеному з Н. Івановою-Крамською [4]. Новації, наявні у викладанні класичної гітари у ВП «МФ КНУКІМ» стисло представлено в робочому плані спеціальності 025 «Музичне мистецтво» [6]. Деякі результати, пов'язані з практичною реалізацією даної експериментальної програми, викладено у звіті МФ КНУКІМ за I півріччя 2018-2019 н.р. [3].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Питання необхідності впровадження

спеціальності «класична гітара» як такої, що буде мати академічний статус та підготовка якої буде здійснюватися відокремлено від відділень народних інструментів, не піднімалося до цього часу у вітчизняній педагогіці.

Формулювання цілей статті. Метою статті є наголошення уваги на необхідності впровадження нового підходу до викладання спеціальності «класична гітара» в українському освітньому просторі, а саме у закладах вищої освіти мистецького спрямування та аргументування потреби надання їй академічного статусу.

Виклад основного матеріалу дослідження. В українських закладах вищої освіти мистецького спрямування підготовка виконавців фаху «класична гітара» впроваджується за системою, яка прийнята за радянських часів. Одним з ключових чинників, який відрізняє вітчизняний підхід від західноєвропейської практики, є те, що навчання гітаристів продовжує здійснюватися на факультетах чи відділеннях народних інструментів. Даний чинник є таким, що демонструє докорінно невірний підхід до викладання майстерності гри на класичній гітарі. За радянських часів був брак фахівців, які б могли вести саме класи гітари, завдяки чому нерідкими були приклади, коли один і той самий педагог навчав гри на гітарі, балалайці, домрі та навіть баяні. Відповідно, доцільність поєднання всіх цих інструментів на одному відділенні була наочною. Проте поступово виникло чимало фахівців-гітаристів, які мають високий професійний рівень, що дозволило сконцентрувати увагу саме на гітарі, а не на усіх струнно-щипкових інструментах, які були представлені на відділеннях народних інструментів. Подібні питання піднімаються у роботах, де змальовується досвід інших пострадянських країн: «Йдеться про статус гітари, її місця в структурі навчальних закладів. Як відомо, клас гітари знаходиться при відділах і кафедрах народних інструментів. Частина представників гітарної спільноти вимагає вивести гітару з цієї структури, і вимоги звучать досить категорично» [5, с.92]. Виникла можливість порівняти вітчизняний та закордонний підхід до викладання класичної гітари. В останні десятиліття стала більш виразною можливість та доцільність переосмислення гітари, як академічного інструменту, адже за зразок можна взяти модель, яка вдало функціонувала в західноєвропейському просторі. Закордонна практика викладання гітари була орієнтована на сприйняття її як академічного інструмента. Саме подібне завдання й вбачається такою, що має нагальний характер. «Викладання класичної гітари до теперішнього часу здійснюється в рамках кафедр (відділень) народних інструментів всіх рівнів професійної музичної освіти (початкової, середньої, вищої). Дане положення не відповідає академічній суті класичної

гітари, вимагає принципової зміни погляду на її справжню природу і передбачає модернізацію наявної освітньої системи» [2, с. 185].

Автором статті була впроваджена експериментальна модель викладання класичної гітари, яка проходить апробацію у Відокремленому підрозділі «Миколаївська філія Київського національного університету культури та мистецтв». За основу беруться розробки, що вдало функціонують у закордонній освітній практиці, а також власні напрацювання В. Сологуб. В робочому плані спеціальності 025 «Музичне мистецтво» ВП «МФ КНУКіМ» [6], спрямованому на підготовку бакалаврів музичного мистецтва, керівників мистецького колективу (оркестру, ансамблю), артистів ансамблю (оркестру), викладачів фахових дисциплін спеціалізації «класична гітара» окреслено дисципліни та представлено їх змістовне наповнення. Зазначимо, що дисципліни професійної та практичної підготовки гітаристів включають ті самі, що й в інших закладах вищої освіти мистецького спрямування: фах (класична гітара), творчий колектив, оркестровий клас, історія та теорія виконавства, методика роботи з колективом, методика викладання фаху. Проте змістовний рівень виявляє суттєві розбіжності, порівнюючи з програмами інших закладів вищої мистецької освіти. Під час викладання фаху (класичної гітари) обирається досить широкий репертуар, який включає музику, починаючи від доби Відродження до сучасної авангардної музики, призначеної для гітарного виконавства, причому, насамперед, надається увага не перекладенням та аранжуванням, а оригінальним творам. Курс передбачає розвиток майстерності від початкового до рівня концертного професійного виконавства. Викладання фаху нерозривно пов'язане з дисципліною «Методика викладання фаху (за фаховим спрямуванням)», де акцентується увага на тих показниках, що характерні саме для гітари та відрізняють її від інших струнно-щипкових інструментів: посадка, постановка виконавського апарату, способи звукоутворення та звуковидобування, прийоми гри, гітарна аплікатура, табулатура, штрихи, тощо. Тому абсолютно недоречним буде вивчення її разом з іншими виконавцями-народниками (баяністами, домристами, духовиками), що неодноразово трапляються в інших закладах вищої освіти мистецького спрямування.

Під час опанування практичної дисципліни «Творчий колектив» запропоновано використовувати гітарні ансамблі (дуети, тріо, квартети), а також ансамблі за участю гітари, які історично склались у вітчизняній та західноєвропейській музичній культурі (гітара-флейта, гітара-скрипка, гітара-віолончель, гітара-фортепіано). Подібний підхід підтримувався та впроваджувався раніше провідними гітаристами та педагогами. Зокрема,

Н. Іванова-Крамська акцентувала увагу на необхідності опанування власного інструменту в ансамблі з йому подібними, що безперечно буде позитивно впливати на зростання гітариста у професійному стосунку. «Завжди прагнула розширити можливості власних вихованців та вважала, що заняття в ансамблі допоможуть краще та швидше опанувати інструмент. А в 1996 році організувала «Класичний ансамбль гітаристів», в складі якого студенти мого класу» [4, с. 48].

Також в рамках дисципліни «Творчий колектив» професійної та практичної підготовки гітаристів пропонується виконувати твори для гітарних ансамблів малих форм (дуети, квартети) у поєднанні з оркестрами. Наявний величезний оригінальний репертуар, який не потребує адаптації або перероблювання, що дає змогу реалізувати подібні проекти. Зокрема, варто згадати Концерт для двох гітар з оркестром ор. 201 (1962 р.) Маріо Кастельнуово-Тедеско та твори Хоакіна Родріго – «Концерт-мадригал» для двох гітар з оркестром (1966 р.) і «Андалузський концерт» для чотирьох гітар з оркестром (1967 р.), які надають широкі можливості для реалізації ансамблево-оркестрового виконавства за участю гітар. Загалом у багатьох закладах вищої освіти мистецького спрямування наявна проблемна ситуація, коли гітару поєднують з іншими народними інструментами та виконується, відповідно, принципово інший репертуар.

Під час вивчення дисципліни «Оркестровий клас», студенти-гітаристи беруть участь саме у гітарному оркестрі, а не в оркестрі народних інструментів. Гітарний оркестр як виконавський склад був заснований в XIX столітті, є широко визнаним у європейському просторі та набув академічного статусу за кордоном ще з середини XX століття. Проте в українському освітньому процесі він переважно не застосовується. При факультетах та відділеннях народних інструментів функціонують оркестри народних інструментів або українські оркестри народних інструментів. Т. Буяльська та Т. Сідлецька у навчальному посібнику наводять ґрунтовний опис складів двох типів оркестрів народних інструментів, що розповсюджені у вітчизняному просторі. «Основу українського оркестру народних інструментів становить група струнно-смичкових інструментів. Її склад повністю збігається зі складом аналогічної групи в симфонічному оркестрі. Дерев'яні духові, струнно-щипкові (кобзи, бандури), ударні інструменти, цимбали та баяни тут застосовуються епізодично. Провідною групою в академічному оркестрі народних інструментів є група струнно-щипкових інструментів (домровий секстет). До її складу входять шість різновидів чотириструнної домри (кобзи): перші та другі домри, альти, тенори, басы, контрабасы. Група балалайок складається з п'яти

різновидів: прими, секунди, альти, баса, контрабаса і застосовується епізодично, переважно у функції акомпанементу. До групи баянів входить шість інструментів: ріссоло, перший, другий баян, баритон, бас, контрабас. Вона розширює технічні можливості оркестру, використовується епізодично» [1, с. 81]. Як можна побачити з наведеного опису, гітара до них не включається, відповідно, виконавці-гітаристи там не потрібні. Варто зазначити, що оркестри народних інструментів як виконавський склад набули поширення, починаючи з другої половини XX століття, в українському просторі не лише як професійні, а і як навчальні оркестри. У разі фактичної наявності у студентському оркестрі гітари, даний інструмент трактується саме у якості народного (на кшталт балалайки, домри та т.п.). Або, виконавці-гітаристи змушені грати на інших струнно-щипкових інструментах, які входять до складу оркестру, тобто на домрі або балалайці. Відповідно, хоча гітаристи таким чином і розширюють власний кругозір, вивчаючи стрій, конструктивно-акустичні можливості, виконавську техніку, засоби звуковидобування та звукоутворення інструментів домрово-балалайочної групи, проте це не стає у пригоді у подальшій професійній діяльності. Це не сприяє розвитку ані даного напрямку оркестрового музикування, ані навичок роботи гітаристом в оркестровому класі. Натомість, у разі участі в гітарному оркестрі, який функціонує в МФ КНУКіМ, студент отримує можливість засвоювати специфіку колективної гри на гітарі у рамках саме оркестру, зосереджує увагу на грі за цифровими позначеннями, які використовуються в гітарному виконавстві, а також набуває навички гри з аркуша. Останній чинник взагалі дуже скромно, або взагалі не представлений в системі професійної освіти, що необхідно виправити, встановивши нові стандарти освіти.

Опанування дисципліни «Методика роботи з колективом (за фаховим спрямуванням)» у МФ КНУКіМ також орієнтоване на роботу з наявними складами, а саме – з гітарним оркестром, ансамблем, інструментальними колективами за участю гітари (переважно камерними), тобто на ті, які безпосередньо розвиватимуть професійні якості виконавця та нададуть йому потрібний практичний досвід. Завдяки тому, що гітарний оркестр є однорідним колективом, який набагато більше наближений до струнного оркестру, ніж до оркестру народних інструментів, специфіка роботи з ним має низку відмінностей. Гітарний оркестр складається винятково з поліфонічних інструментів, де наявні нейлонові або карбонові струни, де наявне пальцеве, а не плекторне звуковидобування, яке розповсюджене у народних струнно-щипкових інструментів, тому він має принципово інше звучання. До того ж під час роботи з подібним колективом студент має чітко знати різ-

новиди гітар (від октавіни, терц-гітари до квінт-бас та контрабас – гітари), їх стрій, нотацію, способи та прийоми гри, а також той специфічний репертуар, який може цей колектив виконувати.

Вивчення дисципліни «Історія та теорія виконавства (за фаховим спрямуванням)» у ВП МФ КНУКіМ передбачає увагу до розвитку саме гітарного мистецтва. Протягом опанування даного курсу відбувається вивчення історії виникнення класичної гітари та інших типологічних різновидів гітар, основних етапів становлення гітарного мистецтва, зосереджується увага на провідних гітарних школах, віртуозних виконавцях, композиторах, чії твори призначені для гітарного виконавства, специфіці становлення гітарної педагогіки. Даний ракурс погляду дозволяє сконцентрувати увагу на становленні високопрофесійних виконавців-гітаристів. Натомість у більшій частині інших вищих закладів мистецького спрямування в рамках цієї дисципліни опановують масив принципово інших знань, які пов'язані з розвитком народно-інструментального виконавства. Так викладаються такі теми, як: «Удосконалення та реконструкція традиційних народних інструментів (хроматизація гармошки, бандури, цимбалів, сопілки)», «Творчий шлях провідних українських колективів: Національний академічний оркестр народних інструментів України, Національна заслужена капела бандуристів України імені Г.І. Майбороди, Київський академічний ансамбль української музики «Дніпро», ансамбль народної музики «Святовид», Український академічний фольклорно-етнографічний ансамбль «Калина»; «Сучасний оригінальний репертуар народних інструментів: В. Зубицький та В. Рунчак (баян), Р. Гриньків та О. Герасименко (бандура), Н. Проценко (домра), О. Журавчак (сопілка)». Попри безперечно позитивний вплив, який чинить вивчення даних тем для розвитку світогляду музикантів, вони не сприяють розвитку більш спрямованого фахового знання гітариста.

В якості вибіркової у ВП МФ КНУКіМ пропонується навчальна дисципліна «Сучасні музичні технології (інструментування та аранжування музики)», яка передбачає створення аранжувань для тих виконавських складів, що можуть стати бакалавру музичного мистецтва фаху «класична гітара» у пригоді у подальшій професійній діяльності. Тобто це інструментування для гітари соло, гітарних оркестрів, ансамблів, камерних інструментальних колективів за участі гітари, яка здійснюється у віртуальних звукових студіях для гітари з використанням відповідного програмного забезпечення.

Варто підсумувати, що дане експериментальне навчання за фахом «класична гітара» у Відокремленому підрозділі Миколаївська філія КНУКіМ мало надзвичайно високі показники.

Чимало студентів-гітаристів стали лауреатами Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів, причому не лише як солісти, а й у складі гітарних дуетів та квартетів та гітарного оркестру. «Клас класичної гітари під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Сологуб В.Д. є організатором та постійним учасником освітньо-мистецького проекту «GUITAR CORPORATION», що підтверджується багаточисленними концертами та сольними програмами, досягненнями на міжнародних та всеукраїнських конкурсах та фестивалях» [3, с. 21]. Лише в I півріччі 2018-2019 н.р. студенти класу В. Сологуб брали участь та отримали почесні нагороди на Фестивалі класичної музики «Буковинський листопад» (м. Чернівці), Конкурсі гітаристів «Боярський Хрещатик» у рамках Всеукраїнського молодіжного мистецького фестивалю-конкурсу ім. І. Коваленка (м. Київ), Міжнародному конкурсі «Подільський водограй» (м. Київ).

Багато випускників продовжують працювати за фахом, впроваджуючи на базі ДМШ та Будинків творчості гітарні колективи. Значним досягненням стало проведення у Миколаєві гітарного флешмобу 19 травня 2018 року, який зібрав 254 гітаристи, що стало визначною подією для України та Східної Європи. Ця подія, проведена в рамках святкування Дня Європи в місті Миколаєві дозволила продемонструвати потенціал вітчизняного гітарного виконавства та можливість співпрацювати з провідними європейськими фахівцями, адже оркестром керував професор Бременської вищої школи мистецтв Ганс Вільгельм Кауфманн.

Важливим показником результативності даної програми підготовки гітаристів у ВП МФ КНУКіМ стало впровадження його організаторами й інших культурно-мистецьких проектів, які сприяли активізації інтересу до класичної гітари. Зокрема чималу роль відіграло заснування В. Сологуб та С. Гриненко Міжнародного фестивалю гітарного мистецтва «VIVAT GUITARA!», який демонструє високі результати вже протягом більш ніж десять років. Так само значний внесок для розвитку гітарного виконавства має Всеукраїнський освітньо-мистецький проект «GUITAR CORPORATION», в рамках якого відбуваються відкриті майстер-класи з класичної гітари, ансамблю та оркестру гітаристів. Також в рамках «GUITAR CORPORATION» проводяться майстер-класи з тих навчальних дисциплін, які не входять до робочого плану, але необхідні для виховання гітариста-фахівця, а саме: основи гітарної імпровізації, основи гітарної композиції, сольфеджіо та гармонія (спеціалізований курс для гітаристів).

Подібна програма має надзвичайно великий потенціал та доцільність, адже вона демонструє слідування провідним тенденціям, наявним у

західноєвропейських закладах, де здійснюється підготовка за фахом «класична гітара». Окрім цього необхідно підкреслити, що в результаті опитування, проведеного в рамках освітньо-мистецького проекту «GUITAR CORPORATION», було виявлено нагальні проблемні аспекти сучасної гітарної освіти. Зокрема було опитано сімдесят респондентів, віком від 10 до 65 років, серед яких були учні та викладачі ДМШ, студенти Миколаївського коледжу культури та мистецтв, Миколаївського музичного коледжу, студенти інших освітніх закладів міста Миколаєва. Зокрема, було виявлено, що серед причин, які викликали припинення навчання гри на гітарі була відсутність бажання грати на інших інструментах в оркестрі народних інструментів, незадоволення наявною програмою, де мало уваги приділялося саме гітарі, рівнем викладання фаху (гітара), який здійснювався виконавцем на іншому народному інструменті. Також респонденти зазначили відсутність потреби навчатися гри на інших інструментах та необхідність змінювати наявну систему навчання гітаристів.

Зазначимо також, що у підготовці фахівців гітаристів-естрадників враховується специфіка профілю, на відміну від сучасної вітчизняної системи навчання «класичних» гітаристів. Їх програма включає такі дисципліни, як: «Естрадно-джазовий оркестр», «Джазовий ансамбль та імпровізація», «Мистецтво імпровізації», «Історія та теорія джазового виконавства», «Аналіз естрадно-джазових творів». Відповідно, доцільним є врахування подібної налаштованості робочих програм і до напряму «класична гітара».

Висновки з даного дослідження та перспективи подальшого розвитку в цьому напрямі. Отже, представлена експериментальна програма підготовки класичних гітаристів, яка проходить апробацію у ВП «МФ КНУКіМ», значно відрізняється від тих, що представлені у інших закладах вищої освіти мистецького спрямування. Головну увагу зосереджено на ґрунтовній підготовці гітаристів, де здійснено спробу більш поглиблено вивчати історію гітарного виконавства, виникнення самого інструменту, гітарні школи, різновиди гітар, прийоми гри на ній. Впровадження гітарних оркестрів та ансамблів за участю гітар вбачається

більш доцільним, ніж намагання певним чином долучити гітаристів до оркестрів народних інструментів. Пропонується здійснювати навчання гітаристів не на відділеннях народних інструментів, а надати інструменту академічний статус. Програма та її результати вбачаються такими, що є гідними для наслідування й іншими освітніми закладами України. Активна участь її організаторів у проведенні різноманітних культурно-мистецьких та освітньо-мистецьких проектів сприяє зростанню рівня вітчизняного гітарного мистецтва.

Список використаної літератури:

1. Буяльська Т.Б., Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Частина I : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2012. 108 с.
2. Ганеев В. Р. Классическая гитара в России : к проблеме академического статуса : дис. ... канд. Искусствоведения : 17.00.02, Тамбовский государственный музыкально-педагогический институт им. С.В.Рахманинова. Саратов, 2006. =
3. Звіт з навчально-виховної роботи факультету мистецтв Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» за I півріччя 2018-2019 навчального року. Миколаїв, 2018. 35 с. URL: https://mfknukim.mk.ua/images/normatyvni_dokumenty/2019/zvit_nvr_f_mystetstv_I_2018-2019.pdf.
4. Иванова-Крамская Н. Считаю, что судьба сделала мне подарок, когда однажды, открыв футляр, я взяла в руки гитару отца, *Гитаристь*. 2002. № 1. С. 48–53.
5. Кочекон В.Ф. Классическая шестиструнная гитара в народно-инструментальной культуре России (к статусу классической шестиструнной гитары). *Вестник Челябинской государственной академии культуры и искусств*. 2014. № 2 (38). С. 92–96.
6. Робочий план спеціальність 025 «Музичне мистецтво» бакалавр музичного мистецтва, керівник мистецького колективу (оркестру, ансамблю), артист ансамблю (оркестру, ансамблю), викладач фахових дисциплін ВП «МФ КНУКіМ». Миколаїв, 2018-19.

Solohub V. Practice of preparation of specialists "Classic Guitar" in Ukrainian educational space (on example of SS "MB KNUKіM")

The article presents the results of the experimental program implemented in the SS "MB KNUKіM", concerning the training of specialists in the specialty "Classical Guitar". Significant differences of this project from work plans, which operate in other institutions of higher education of artistic direction, are noted. The emphasis is placed on the fact that the teaching of classical guitars requires a more individualized approach, which is possible provided that the study is conducted in a separate program, which will be carried out not in the departments of folk instruments. In the experimental program attention is paid to the introduction of guitar orchestras as educational groups that function at the institutions of artistic direction. The presence of such teams changes the approach to teaching the disciplines "Creative collective", "Orchestra class", "Methodology of work with the team", which will have a greater connection with the specifics of guitar performance, the development of ideas about combining instruments of the same type with the orchestra, its expressive and technical capa-

---

bilities , features of the repertoire. It was emphasized that the teaching of disciplines “Fah (classical guitar)”, “Teaching methodology of the specialty”, “History and theory of performance” should be carried out without the use of information about other string-pincers, focusing on the peculiarities of the history of origin, the features of the interpretation of the guitar, the specificity of sound production on classical guitar, its constructive and expressive capabilities. The high efficiency gained as a result of the implementation of this experimental model is shown, which is reflected in the achievements of students who study in their numerous concerts and solo programs, achievements at international and all-Ukrainian competitions and festivals. It is recommended to consider giving the classical guitar the academic status in Ukraine, which will allow creating more individualized plans aimed at its promotion in the direction of pan-European and world trends in the development of guitar performances.

Key words: *classical guitar, work plan, SS MB KNUKiM, guitar orchestra, academic status.*